

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
_____ доц.Гусєв С.О.
«_____» _____ 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Проблемні питання граматики сучасної англійської мови

Підготовки	бакалавра
Галузі знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальності	014 Середня освіта
Спеціалізації	014.21 Середня освіта (Мова і література (англійська)
Освітня програма	Середня освіта. Мова і література (англійська)
Факультет	іноземних мов

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни проблемні питання граматики сучасної англійської мови для студентів за спеціальністю 014. Середня освіта (Мова і література (англійська)) «_____» _____ 2020р. 13 с.

Мова навчання англійська

РОЗРОБНИК: Мельник Катерина Олегівна, асистент кафедри англійської філології

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри англійської філології

Протокол від «28» серпня 2020р. № 1

Завідувач кафедри _____

Забужанська І.Д.

« » серпня 2020р.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії факультету іноземної мови

Протокол від «31» серпня 2020р. № 1

Голова НМК _____

Мельник Т.М.

«_____» _____ 2020р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність 014 Середня освіта (мова і література (англійська))	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		3-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання - 0		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		6-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		0 год.	0 год.
		Практичні, семінарські	
		48 од.	0 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		42 год.	0 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: Залік (6-й семестр)	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 44% : 56%

для заочної форми навчання - -, -.

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1.Метою навчання практичної граматики на III курсі є формування відповідного рівня професійно-орієнтованої англомовної граматичної компетенції майбутніх вчителів англійської мови, що передбачає оволодіння студентами сукупністю знань, навичок та вмінь, які б забезпечували формування готовності до професійної діяльності та розв'язання мовленнєво-розумових завдань у різноманітних ситуаціях спілкування.

2.2.Завданнями вивчення практичної граматики на III курсі є:

1. Систематизація та поглиблення знань студентів про особливості морфологічної та синтаксичної структури англійської мови, отриманих на I-II курсах, а також закріплення вміння ефективно використовувати ці знання як в усному, так і в писемному мовленні;
2. Остаточне формування у студентів уявлення про англійську мову як систему;
3. Формування понятійно-термінологічної бази, необхідної для успішного засвоєння студентами курсу теоретичної граматики на IV курсі;
4. Удосконалення вмінь студентів спостерігати, зіставляти і порівнювати явища та факти іноземної мови з аналогічними явищами та фактами рідної мови;
5. Розвиток професійно-педагогічної компетенції студентів, що передбачає вміння методично правильно подати граматичний матеріал учнівській аудиторії;
6. Розвиток пізнавальних та інтелектуальних здібностей студентів, їхньої філологічної ерудиції, вміння самостійно поповнювати свої знання й розвивати культуру спілкування іноземною мовою.

2.3.Компетентності

2.3.1. Загальні компетентності

- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

2.3.2. Фахові компетентності

- здатність володіти практичними і теоретичними основами граматики англійської мови;
- здатність аналізувати особливості будови й функціонування граматичних одиниць;
- здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі теорії на практиці;
- здатністю самостійно опанувати нові знання з граматики англійської мови.

2.4. Програмні результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати**:

1. Назви, правопис та переклад усіх самостійних та службових частин англійської мови, їхні граматичні значення, класифікації, морфологічні категорії та синтаксичні функції;
2. Назви, правопис та переклад основних термінопонять англійського синтаксису, їхні різновиди та засоби вираження;

3. Основні правила вживання усіх частин англійської мови;
4. Основні правила синтаксичної будови англійської мови;
5. Схему синтаксичного аналізу речення.

вміти:

1. Надавати правильну теоретичну інтерпретацію різноманітним граматичним явищам, а також ілюструвати кожне теоретичне положення конкретними мовними прикладами;
2. Ефективно використовувати набуті знання граматики англійської мови при виконанні практичних завдань та в ситуаціях професійного й особистого спілкування;
3. Робити синтаксичний аналіз речення на відповідному рівні;
4. Працювати з вітчизняною і зарубіжною літературою та іншими інформаційними ресурсами, присвяченими питанням практичної граматики.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вживання самостійних частин мови

Тема 1. Семантико-граматичні властивості іменника. Категорії числа, відмінку й роду. Правила вживання, граматичні вправи на визначення функцій іменника у реченні.

Тема 2. Артикль. Особливі випадки вживання означеного та неозначеного артиклів. Граматичні вправи на правила вживання артиклів.

Тема 3. Класифікація займенників. Граматична характеристика та особливості вживання особових, питальних, відносних і неозначених займенників. Граматичні вправи на вживання займенників.

Тема 4. Семантико-граматичні властивості прикметників та прислівників. Категорія ступенів порівняння прикметників та прислівників. Порівняльний аналіз випадків вживання прикметників та прислівників.

Змістовий модуль 2. Семантико-граматичні властивості англійського дієслова.

Тема 1. Видо-часові форми англійського дієслова в активному та пасивному стані. Узгодження часів. Особливості передачі непрямої мови. Граматичні вправи.

Тема 2. Категорія способу дії. Умовний спосіб. Граматичні вправи.

Тема 3. Семантико-граматичні властивості та особливості вживання безособових форм дієслова. Граматичні вправи.

Тема 4. Формально-граматична та семантична класифікації та особливості вживання модальних дієслів. Граматичні вправи.

Змістовий модуль 3. Структурно-семантичні типи речень.

Тема 1. Структурно-семантичні типи простих речень. Головні члени речення. Засоби вираження підмета. Граматичні вправи.

Тема 2. Складносурядне речення. Типи складносурядного зв'язку. Класифікація присудків. Узгодження підмета й присудка. Граматичні вправи.

Тема 3. Другорядні члени речення. Засоби вираження та класифікація додатків, означень і обставин. Складнопідрядне речення. Основні види підрядних речень: підметові, предикативні, додаткові, означальні та обставинні підрядні речення. Граматичні вправи.

Тема 4. Синтаксичний аналіз речень.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усь	у тому числі					усь	у тому числі					
	ог о	л	п	Лаб	інд	с.р.	бо го	л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Вживання самостійних частин мови.													
Тема 1. Семантико-граматичні властивості іменника. Категорії числа, відмінку й роду.	9		4			5	0	0				0	
Тема 2. Артикль. Особливі випадки вживання означеного та неозначеного артиклів.	8		4			4	0	0				0	
Тема 3. Класифікація займенників. Граматична характеристика та особливості вживання особових, питальних, відносних і неозначених займенників.	8		4			4	0	0				0	
Тема 4. Семантико-граматичні властивості прикметників та прислівників. Категорія ступенів порівняння прикметників та прислівників. Порівняльний аналіз випадків вживання прикметників та прислівників.	8		4			4	0	0				0	
Разом за змістовим модулем 1	33		16			17	0	0				0	
Змістовий модуль 2. Семантико-граматичні властивості англійського дієслова.													
Тема 1. Видо-часові форми англійського дієслова в активному та пасивному стані. Узгодження часів. Особливості передачі непрямої мови.	8		4			4	0	0				0	
Тема 2. Категорія способу дії. Умовний спосіб.	8		4			4	0	0				0	
Тема 3. Семантико-граматичні властивості та особливості вживання безособових форм дієслова.	6		4			2	0	0				0	
Тема 4. Формально-граматична та семантична класифікації та особливості вживання модальних дієслів.	6		4			2	0	0				0	
Разом за змістовим модулем 2	28		16			12	0	0				0	
Змістовий модуль 3. Структурно-семантичні типи речень.													
Тема 1. Головні члени речення: підмет. Засоби вираження підмету.	6		4			2	0	0				0	
Тема 2. Складносурядне речення. Типи складносурядного зв'язку.	7		4			3	0	0				0	
Тема 3. Складнопідрядне речення. Основні види підрядних речень.	6		4			2	0	0				0	
Тема 4. Синтаксичний аналіз речень.	10		4			6	0	0				0	
Разом за змістовим модулем 3	29		16			13	0	0				0	
Разом за 3 модулі	90		48			42	0	0				0	

5. Теми практичних занять.

№ з/п	Змістовий модуль 1 Вживання самостійних частин мови	Кількість годин
1.	Семантико-граматичні властивості іменника. Категорія числа англійського іменника. Категорії відмінку й роду англійського іменника.	4
2.	Вживання означеного та неозначеного артиклів у сучасній англійській мові. Особливі випадки вживання означеного та неозначеного артиклів у сучасній англійській мові.	4
3.	Класифікація займенників. Граматична характеристика та особливості вживання особових, питальних, відносних і неозначених займенників.	4
4.	Семантико-граматичні властивості прикметника. Категорія ступенів порівняння прикметників.	2
5.	Морфологічні, семантичні і синтаксичні властивості прислівника. Лексико-граматичні розряди прислівників. Порівняльний аналіз випадків вживання прикметників та прислівників.	2
		Всього: 16 год
	Змістовий модуль 2 Семантико-граматичні властивості дієслова	
	Видо-часові форми англійського дієслова в активному та пасивному стані. Узгодження часів. Особливості передачі непрямої мови.	4
	Категорія способу дії. Умовний спосіб.	4
	Семантико-граматичні властивості та особливості вживання безособових форм дієслова: інфінітив, герундій, дієприкметник.	4
	Формально-граматична та семантична класифікації та особливості вживання модальних дієслів.	4
		Всього: 16 год
	Змістовий модуль 3 Синтаксичний аналіз речень	
1.	Головні члени речення: підмет. Засоби вираження підмета.	4
2.	Складносурядне речення. Типи складносурядного зв'язку. Головні члени речення: присудок. Класифікація присудків.	4
3.	Складнопідрядне речення. Другорядні члени речення: додаток, означення, обставина.	4
4.	Синтаксичний аналіз речень.	4
		Всього: 16 год
	Усього годин	48 год.

6. Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом.

7. Теми індивідуальних занять.

Не передбачені навчальним планом.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф. н.	Заочна ф. н.
1.	Робота по узагальненню матеріалу з теми «Семантико-граматичні властивості іменника. Категорії числа, відмінку й роду».	4	-
2.	Робота над проблемними питаннями по темі «Артикль. Особливі випадки вживання означеного та неозначеного артиклів».	4	-
3.	Складання схематичного плану вивчення теми «Класифікація займенників. Граматична характеристика та особливості вживання особових, питальних, відносних і неозначених займенників».	4	-
4.	Підготовка проекту на тему «Семантико-граматичні властивості прикметників та прислівників. Категорія ступенів порівняння прикметників та прислівників. Порівняльний аналіз випадків вживання прикметників та прислівників». Підготовка до тесту.	2	-
5.	Робота по узагальненню матеріалу з теми «Видо-часові форми англійського дієслова в активному та пасивному стані. Узгодження часів. Особливості передачі непрямої мови».	2	-
6.	Робота над проблемними питаннями по темі «Категорія способу дії. Умовний спосіб».	2	-
7.	Підготовка проектів на тему «Семантико-граматичні властивості та особливості вживання безособових форм дієслова».	2	-
8.	Складання схематичного плану вивчення теми «Формально-граматична та семантична класифікації та особливості вживання модальних дієслів». Підготовка до тесту.	2	-
9.	Робота по узагальненню матеріалу з теми «Структурно-семантичні типи простих речень».	2	-
10.	Робота над проблемними питаннями по темі «Складносурядне речення. Типи складносурядного зв'язку».	2	-
11.	Складання схематичного плану вивчення теми «Складнопідрядне речення. Основні види підрядних речень». Підготовка до тесту.	2	-
12.	Підготовка проектів на тему «Головні члени речення. Засоби вираження підмета. Класифікація присудків. Узгодження підмета й присудка Підготовка проекту на тему».	4	-
13.	Складання схематичного плану вивчення теми «Другорядні члени речення. Засоби вираження та класифікація додатків, означень і обставин дії. Відокремлені та однорідні члени речення».	4	-
14.	Робота по узагальненню матеріалу з теми «Порядок слів в англійському реченні. Місце додатку, означення та обставини у реченні. Інверсія». Підготовка до тесту.	2	-
15.	Складання схеми синтаксичного аналізу речень.	4	-
	Усього годин	42	-

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання програмою курсу не передбачено.

10. Методи та технології навчання

Вивчення практичної граматики на III курсі передбачає комплексне використання традиційних та інноваційних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів, а також методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього вчителя англійської мови з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування. До головних методів навчання граматики на III курсі належать: зв'язний виклад учителя (демонстрація та пояснення), бесіда, робота з підручником, спостереження й аналіз мовних явищ, організація самостійного пошуку, виконання мовних, умовно-мовленнєвих й істинно-мовленнєвих вправ та завдань, метод проектів, використання нових інформаційних технологій, Інтернет-ресурсів.

11. Критерії та методи оцінювання

Контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності та професійної спрямованості. Використовуються такі методи контролю: усне опитування, письмове тестування, модульні контрольні роботи, заліковий тест.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

[illegible]

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
80-89	B	дуже добре	
75-79	C	добре	
60-74	D	задовільно	
50-59	E	достатньо	
35-49	FX	незадовільно	
0-34	F	неприйнятно	

13. Методичне забезпечення

1. Збірка вправ з практичної граматики для студентів III курсу денної форми навчання / Укладач: ст. викл. І. П. Петренко. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2013. – 86 с.
2. Кириленко В. В. Довідник з курсу граматики англійської мови з тестовими завданнями для аудиторної та самостійної роботи студентів / В. В. Кириленко. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 1999. – 29 с.
3. Поляруш В. С., Белінська О. П. Методичні рекомендації з практичної граматики / В. С. Поляруш, О. П. Белінська. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. - 57 с.

14. Рекомендована література

Основна література

Адамовська Л. М. Сторінками англійської граматики. Збірник граматичних вправ. Морфологія / Л. М. Адамовська, С. А. Зайковські. – Тернопіль: «Навчальна книга – Богдан», 2007. – 144 с.

Адамовська Л. М. Сторінками англійської граматики. Збірник граматичних вправ. Синтаксис / Л. М. Адамовська, С. А. Зайковські. – Тернопіль: «Навчальна книга – Богдан», 2007. - 72 с.

Каушанская В. Л. Грамматика английского языка / В. Л. Каушанская. – М.: «Айрис-пресс», 2008. – 381 с.

Кобрина Н. А. Грамматика английского языка: Морфология. Синтаксис. / Н. А. Кобрина, Е. А. Корнеева, М. И. Оссовская. – СПб., 2006. – 496 с.

Практический курс английского языка. 1 курс: учеб. для студентов вузов / Под. ред. Аракина В. Д. – 6-е изд. перераб., доп. и испр. – М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2008. – 536 с.

Практический курс английского языка. 2 курс: учеб. для студентов вузов / Под. ред. Аракина В. Д. – 7-е изд. перераб., доп. и испр. – М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2008. – 516 с.

Практический курс английского языка. 3 курс: учеб. для студентов вузов / Под. ред. Аракина В. Д. – 4-е изд. перераб., доп. и испр. – М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2006. – 431 с.

Hewings M, Haines S. Grammar and Vocabulary for Advanced / M Hewings, S. Haines – Cambridge, 2015.-270p.

Swan M. Practical English Usage / M. Swan. – Oxford, 2005. - 688 p.

Walker E., Elsworth S. Grammar Practice for Upper Intermediate Students / E. Walker, S. Elsworth. – Longman, 2000. – 209 p.

Додаткова:

Гуревич В. В. Практическая грамматика английского языка. Упражнения и комментарии: учеб. пособие / В. В. Гуревич. – 9-е изд. – М.: Флинта: Наука, 2012. – 296 с.

Збірка вправ з практичної граматики для студентів III курсу денної форми навчання / Укладач: ст. викл. І. П. Петренко. – Вінниця, 2013. – 86 с.

Качалова К. Н. Практическая грамматика английского языка с упражнениями и ключами / К. Н. Качалова, Е. Е. Израилевич. – 8-е изд. – Киев: Методика, 2003. – 672с. (Т.1 - 368с., Т.2 - 304с.)

Паращук В. Ю. Практичний курс англ. мови / В. Ю. Паращук, Л. Ф. Грицюк, Л. Ярова. – Кіровоград, 2009. – 194 с.

Поляруш В. С. Методичні рекомендації з практичної граматики / В. С. Поляруш, О. П. Белінська. – Вінниця, 2012. – 57 с.

Романова Л. И. Практическая грамматика английского языка / Л. И. Романова. – М.: «Айрис-пресс», 2013. – 336 с.

Черноватий Л. М. Практична граматики англійської мови з вправами: Базовий курс: Посібник для студентів вищих закладів освіти та середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови / Л. М. Черноватий. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 248 с.

Alexander L. G. Longman Advanced Grammar (Reference and Practice) / L. G. Alexander. – Harlow, 2003. – 304 p.

Azar B. Fundamentals of the English Grammar / B. Azar. – White Plains, 2011. – 474 p.

Hewings M. Advanced Grammar in Use: A Self-Study Reference and Practice Book for Advanced Learners of English / M. Hewings. – Second Edition, Oxford, 2005. – 296 p.

Vince M. Advanced Language Practice / M. Vince. – Oxford, 2009. – 345 p.

Yule G. Oxford Practice Grammar Advanced / G. Yule. – Oxford, 2009. – 288 p.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://oald8.oxfordlearnersdictionaries.com/>
2. <http://www.advanced-english-grammar.com/>
3. <http://www.vspu.edu.ua/faculty/lingvo/ingl.php>
4. www.oxfordenglishtesting.com